

मा.सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्णयाप्रमाणे वाहन भार क्षमतेपेक्षा जास्त मालाची वाहतूक (over loading) करणाऱ्यांविरुद्ध कलम ११४ (१) अनुसार करावयाची कार्यपध्दती.

महाराष्ट्र शासन

गृह विभाग

परिपत्रक क्रमांक-एमव्हीआर ०९०५/१११७/प्र.क्र.६४/परि. २

मंत्रालय, मुंबई-३२, दिनांक :- ४ फेब्रुवारी, २००६

वाचा:- १) श्रीमती परमजीत भसीन विरुद्ध केंद्र शासन व इतर या याचिकेच्या (याचिका क्रमांक १३६/२००३) प्रकरणी मा.सर्वोच्च न्यायालयाने पारित केलेले दि.०९.११.२००५ रोजीचे आदेश.

२) शासन अधिसूचना क्र.एमव्हीए ०५९३/१७०८/सीआर-२९/परि-२ दि.२४.०६.१९९६

३) शासन अधिसूचना क्र.एमव्हीए ०५९३/१७०८/सीआर-२९/परि-२ दि.०९.०८.२००१

३) शासन अधिसूचना क्र.एमव्हीआर ०९०५/१११७/सीआर-६४/परि-२ दि. ०४.०२.२००६.

परिपत्रक

श्रीमती परमजीत भसीन यांनी सर्वोच्च न्यायालयात याचिका क्रमांक १३६ / २००३ दाखल करून विविध राज्यांनी ओव्हरलोड करणा-या वाहनांसाठी जारी केलेल्या तडजोड शुल्काच्या अधिसूचनेस आव्हान देऊन त्या रद्द करण्याची विनंती सर्वोच्च न्यायालयास केली होती. या प्रकरणी सर्वोच्च न्यायालयाने दिनांक ९.११.२००५ रोजी निर्णय दिलेला आहे. सर्वोच्च न्यायालयाने निर्णयामध्ये खालील प्रमाणे म्हटले आहे.

"It is undisputable that the power of compounding vests with the State Government, but the notification issued in that regard cannot authorise continuation of the offence, which is permitted to be compounded by payments of the amounts fixed. If permitted to be continued, it would amount to fresh commission of the offence for which the compounding was done.

सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्णयाप्रमाणे राज्यामध्ये सुधारित कार्यपध्दती लागू करणे आवश्यक असल्यामुळे खालीलप्रमाणे उपयोजनांची त्वरीत अंमलबजावणी करण्यात यावी.

२. **परिवहन विभागाच्या अंमलबजावणी यंत्रणांनी करावयाची कार्यवाही :-**

१) शासन अधिसूचना क्र.एमव्हीए ०५९३/१७०८/सीआर-२९/परि-२ दिनांक ०९.०८.२००१ अधिक्रमित करण्यात येत असून नविन अधिसूचना क्र.एमव्हीआर ०९०५/१११७/सीआर-६४/परि-२, दिनांक ०४.०२.२००६ जारी करण्यात येत आहे.

२) मोटार वाहन कायदा १९८८ कलम ११३व ११४ नुसार वाहन भार क्षमतेपेक्षा जास्त मालाची वाहतूक करणाऱ्या वाहन धारकांविरुद्ध कडक कार्यवाही करण्याची तरतूद करण्यात आलेली आहे. कलम ११४ (१) प्रमाणे क्षमतेपेक्षा जास्त माल वाहून नेतांना आढळल्यास व मर्यादेपेक्षा जास्त भार असलेल्या मालाची जबाबदारी त्या व्यक्तीची राहिल. जादा माल उतरविल्यानंतर तसेच तडजोड शुल्क भरण्यास तयार असल्यास कलम २०० प्रमाणे तडजोड शुल्क स्वीकारावे. तडजोड शुल्क भरण्यास तयार नसतील तर झालेल्या गुन्द्याबाबत प्रकरण न्यायालयात दाखल करावे. मगच वाहन पुढे जाऊ द्यावे असे न केल्यास संबंधित अधिकाऱ्यास जबाबदार धरण्यात येईल.

३) सीमा तपासणी नाक्यावर बाहेरून येणाऱ्या वाहनांच्या बाबतीतही उपरोक्त परिच्छेद क्र.२ मध्ये नमुद केल्याप्रमाणे कार्यवाही करण्यात यावी. तसेच संबंधित तपासणी नाका ज्या प्रादेशिक परिवहन अधिकारी अथवा उप प्रादेशिक परिवहन अधिकारी यांच्या अधिपत्याखाली आहे त्यांनी सीमा तपासणी नाके येथील पर्यायी रस्त्यांचा वापर करून जास्त भाराची वाहतूक करणा-या मालवाहू वाहनांना आळा घालण्यासाठी २४ तास तीन पाळ्यांमध्ये पथक कार्यरत ठेवावे.

४) फेब्रुवारी २००६ पासून वाहन भार क्षमतेपेक्षा जास्त मालाची वाहतूक करणाऱ्या वाहन चालक व धारकांविरुद्ध खास मोहिम राबविण्यात यावी. या मोहिमेच्या अंतर्गत जास्तीत जास्त वाहनांची तपासणी करून वाहन भार क्षमतेपेक्षा जास्त मालाची वाहतूक करणाऱ्या वाहनांना प्रतिवेदने देऊन जास्तीचा माल उतरविण्यात यावा व नंतरच

वाहनांना पुढे जाण्याची परवानगी देण्यात यावी. प्रादेशिक परिवहन अधिकारी व उप प्रादेशिक परिवहन अधिकारी यांना तपासणी करिता खालील निर्देश देण्यात येत आहेत.

अ) राज्याच्या अंतर्गत रस्त्यांवरील वाहनांची तपासणी करतेवेळी वाहन धारक हे बनावट पोच पावती स्वतःजवळ बाळगण्याची शक्यता आहे. अशावेळी वाहनांची तपासणी ही तपासणी नाका / जकात नाका अथवा जवळच्या पेट्रोल पंपाजवळ वजन काटा असेल अशा ठिकाणी शक्यतो करावी कारण, पेट्रोल पंपाजवळ भरपूर मोकळी जागा असते.

ब) तपासणी करतांना वाहतुकीची कोंडी होणार नाही याची खबरदारी घेण्यात यावी. यासाठी शक्यतो वाहनांमध्ये ज्या ठिकाणी माल भरला जातो किंवा वाहनातून माल खाली केला जातो अशा ठिकाणी किंवा जकात नाके / इतर तपासणी नाके असतील अशा ठिकाणी वाहनांची तपासणी करावी, जेणेकरून चालकाला आपल्या वाहनातील सामानाकडे लक्ष देता येईल.

क) पेट्रोलियम पदार्थातील वाहतूक करणाऱ्या वाहनांची तपासणी करताना वाहनांच्या बाबतीत विशेषतः त्यांचेकडे असलेले बीजक (Invoice) नुसार वाहून नेणाऱ्या मालाचे लिटरर्सचे रुपांतर किलोग्रॅम मध्ये करूनच त्या वाहनांनावर कार्यवाही करावी.

ड) ज्या वाहनात जास्त लांबी किंवा रुंदी किंवा उंचीचा माल असेल अशा वाहनांची तपासणी पेट्रोल पंपावर करावी, जेथे भरपूर मोकळी जागा असते.


वरील प्रमाणे मोहिमेची आखणी केल्यास वाहनांमध्ये असलेला अतिरिक्त माल उतरवून घेण्यास शक्य होईल व तक्रारी कमी होतील.

५) या तपासणीचा अहवाल प्रादेशिक / उप प्रादेशिक परिवहन अधिकारी यांनी प्रत्येक दिवशी अधिनस्त कार्यालयांकडून घेऊन दरमहा परिवहन आयुक्त कार्यालयास कळवावा.

३. **इतर शासकीय यंत्रणांनी घ्यावयाची काळजी :-**

या परिपत्रकाद्वारे सर्व मंत्रालयीन विभागांना सूचित करण्यात येते की, शासकीय कंत्राटे मंजूर करतांना तसेच ज्या ठिकाणी मालाच्या वाहतुकीचा संबंध येत असेल अशा ठिकाणी संबंधित कंत्राटदारास त्याच्या वाहनाने ओव्हरलोड करू नये अशा सूचना त्याच्या अधिपत्याखालील सर्व प्रशासकीय यंत्रणांना द्याव्यात जेणेकरून ओव्हरलोडींग या प्रकारास पूर्णतः आळा बसू शकेल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,


(रमेश शिंदे)

उपसचिव, महाराष्ट्र शासन, गृह विभाग.

प्रत,

- १) पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
- २) विशेष पोलीस महानिरीक्षक (वाहतूक) महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
- ३) सर्व पोलीस आयुक्त,
- ४) परिवहन आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
- ५) सर्व अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ६) सर्व जिल्हाधिकारी
- ७) सर्व पोलीस अधिक्षक
- ८) सर्व आयुक्त, महानगरपालिका
- ९) सर्व प्रादेशिक परिवहन अधिकारी
- १०) सर्व उप प्रादेशिक परिवहन अधिकारी
- ११) सह सचिव (कार्यासन पोल-८) गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १२) महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई.
- १३) श्री. आर.के.पांडा, स्टेट लेव्हल को-ऑर्डिनेटर, भारत पेट्रोलियम कॉ., लि., मेकर टॉवर, (एफ विंग), १२ वा मजला, कफ परेड, मुंबई.

NOTIFICATION

Home Department,
Mantralaya,
Mumbai 400 032.

Dated the 4 th February, 2006.

Motor
Vehicles
Act,
1988.

No. MVR-0905/1117/CR-64/TRA-2 :- In exercise of the powers conferred by section 200 of the Motor Vehicles Act, 1988 (59 of 1988) and of all other powers enabling it in that behalf, and in supersession of the Government Notification, Home Department, No.MVA-0593/1708/CR-29/TRA-2, dated the 9th August, 2001, the Government of Maharashtra hereby amends, with effect from the 4 th February 2006, the Government Notification, Home Department, No.MVA-0593/1708/CR-29/TRA-2, dated the 24th June, 1996, as follows, namely :-

In the said notification, in the Schedule appended thereto, for the entry at serial No.19, the following entry shall be substituted, namely :-

" 19. 194.	All vehicles except two wheeled motor vehicles.	(1) Person driving the vehicle. (2) Person who causes driving.	Rs.2000.00 as fine for the overloading and Rs.1000.00 for each metric tonne or part thereof of excess load."
------------	---	---	--

By order and in the name of the
Governor of Maharashtra.


(Ramesh Shinde)

Deputy Secretary to Government.

अधिसूचना


गृह विभाग, मंत्रालय,
मुंबई-४०० ०३२,
दिनांक :- ४ फेब्रुवारी, २००६.

मोटर वाहने अधिनियम, १९८८. क्रमांक :- एमव्हीआर ०९०५/१११७/सीआर-६४/परि.२ :- मोटर वाहन अधिनियम, १९८८ (सन १९८८ चा अधिनियम ५९) च्या कलम २०० तसेच, या संवर्गात शासनास अधिकार प्रदान करणाऱ्या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करुन व शासन अधिसूचना गृह विभाग, क्रमांक एमव्हीए-०५९३/१७०८/सीआर-२९/परि.२, दिनांक ९ ऑगस्ट, २००१ अधिक्रमित करुन महाराष्ट्र शासन, याद्वारे शासन अधिसूचना, गृह विभाग, क्रमांक: एमव्हीए-०५९३/१७०८/सीआर-२९/परि.२, दिनांक २४ जून, १९९६ मधील अनुक्रमांक १९ च्या संदर्भात दिनांक ४ फेब्रुवारी, २००६ पासून खालीलप्रमाणे सुधारणा करीत आहे :-

या अधिसूचनेतील, परिशिष्टातील अनुक्रमांक १९ मधील नोंदीच्या जागी खालील नोंद समाविष्ट करण्यात यावी :-

" १९.	१९४.	दुचाकी वाहनां व्यतिरिक्त इतर वाहने	(१) वाहन चालविणारी व्यक्ती (२) वाहन चालविण्यास कारणीभूत व्यक्ती.	क्षमतेपेक्षा अधिक भारास रुपये २,०००.०० दंड म्हणून आणि क्षमतेपेक्षा अधिक असलेल्या वजनाच्या प्रत्येक मेट्रीक टनामागे अथवा त्याच्या भागाकरिता रुपये १,०००.००".
-------	------	--	---	---

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,


(रमेश शिंदे)
शासनाचे उप सचिव